

ΘΕΜΑΤΑ ΓΡΑΠΤΩΝ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΑΞΗ: Α' Λυκείου

copyright © 2005- 2006

ΜΑΘΗΜΑ: Νεοελληνική Λογοτεχνία

ΘΕΜΑΤΑ

Κείμενο

Κωστής Παλαμάς, ο Δωδεκάλογος του Γύφτου (απόσπασμα από τον Προφητικό)

Μες τις παινεμένες χώρες, Χώρα
παινεμένη, θα' ρθει κι η ώρα,
και θα πέσεις, κι από σέν' απάνου η Φήμη
το στερνό το σάλπισμά της θα σαλπίσει
σε βοριά κι ανατολή, νοτιά και δύση.
Πάει το ψήλος σου, το χτίσμα σου συντρίμμι.
Θα' ρθει κι η ώρα εσένα ήταν ο δρόμος
σε βοριά κι ανατολή, νοτιά και δύση,
σαν το δρόμο του ήλιου γέρνεις όμως
το πρώι για σε δε θα γυρίσει.

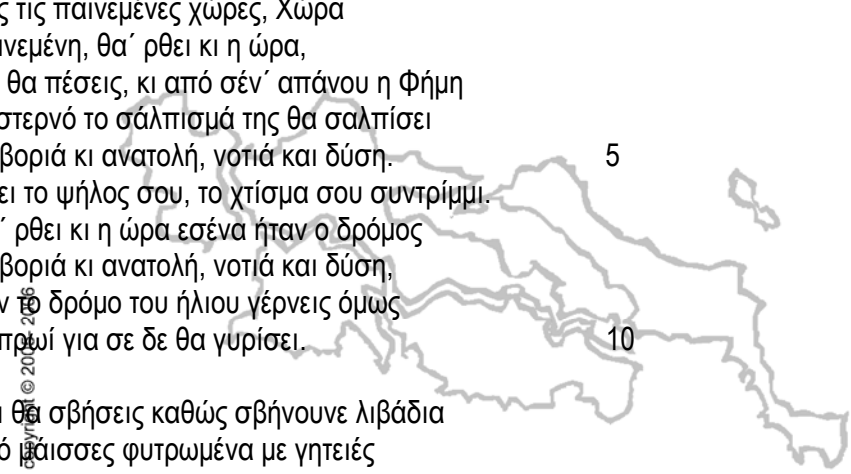
Και θα σβήσεις καθώς σβήνουνε λιβάδια
από μάλιστα φυτρωμένα με γητιές
πο ελαφρά του περασμού σου τα σημάδια
κι από τις δροσοσταλαματιές
θα σε κλαίν' τα κλαμποπούλια στ' αχνά βράδια
και στα μνήματα οι κλωνόγυρτες ιτιές.

Και θα φύγεις κι απ' το σάπιο το κορμί,
ω Ψυχή παραδαρμένη από το κρίμα,
και δε θα' βρει το κορμί μια σπιθαμή
μες στη γη για να την κάνει μνήμα,
κι άθαφτο θα μείνει το ψοφίμι,
να το φάνε τα σκυλιά και τα ερπετά,
κι ο Καιρός μέσα στους γύρους του τη μνήμη
κάποιου σκέλεθρου πανάθλιου θα βαστά.

Όσο να σε λυπηθεί
της αγάπης ο Θεός,
και να ξημερώσει μian αυγή,
και να σε καλέσει ο λυτρωμός
ω Ψυχή παραδαρμένη από το κρίμα!

Και θ' ακούσεις τη φωνή του λυτρωτή,
θα γδυθείς της αμαρτίας το ντύμα,
και ξανά κυβερνημένη κι αλαφρή,
θα σαλέψεις σαν τη χλόη, σαν το πουλί,

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

σαν τον κόρφο το γυναικείο, σαν το κύμα,
και μην έχοντας πιο κάτω άλλο σκαλί 35
να κατακυλήσεις πιο βαθιά
σου Κακού τη σκάλα,-

για τ' ανέβασμα ξανά του σε καλί
θα αιστανθείς να σου φυτρώσουν , ω χαρά!
τα φτερά , 40
τα φτερά τα πρωτινά σου τα μεγάλα.

Λεξιλόγιο: γητειά : μάγια, μάλιστα: μάγισσες

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α. Ο Προφητικός είναι ο πιο παλιός λόγος στενά συνυφασμένος με την ιστορία της εποχής
που γράφτηκε. Ποιο ιστορικό γεγονός αποτέλεσε την αφετηρία της ποιητικής έμπνευσης και
σε ποιο χώρο μεταθέτει ο ποιητής τη δράση του Προφητικού;(15 μονάδες)

β...Ποιες ενότητες διακρίνετε στο απόσπασμα; Σε τι διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τον
τόνο;(20 μονάδες)

ii Ποια στοιχεία συνθέτουν τον προφητικό τόνο του αποσπάσματος ;(20 μονάδες)

γ Ποια εντύπωση επιδιώκει να δημιουργήσει ο ποιητής στους στίχους 15-24; Να σχολιάσετε
παραλληλα και τους συγκεκριμένους στίχους (25 μονάδες)

δ Σχολιασμός αδίδακτου λογοτεχνικού κειμένου.

Θ Δωδεκάλογος του Γύφτου, Αναστάσιμος Λόγος I

Καπάνου απ' όλες τις πατρίδες
δόξα σ' εσένα ιδεατή
κόρη, υπερούσια Πολιτεία
της μουσικής μου κόρη εσύ!

Πίνει το γάλα σου ο πολίτης
και υπάκοος μ' εσένα ζη,
κ' ελεύτερος με την ψυχή του,
κ' είν' η ζωή του αρμονική.

Πώς φαντάζεται ο ποιητής την αναστημένη πολιτεία στο παραπάνω ποίημα; Να
σχολιάσετε τους αντίστοιχους στίχους. Υπάρχουν κοινά σημεία με τον Προφητικό ; Να
αιτιολογήσετε την απάντησή σας.(20 μονάδες)